

Foreninger, hvis Hovedformaal er at fremme den arbejdende eller ligestillede ubemidlede Classers Belyære. Omdelingen af disse to Love har fundet Sted.

Endelig har jeg fra Vaisenhusets Curatel modtaget en Skrivelse af Gaars Dato, hvormed der fremsendtes Exemplarer af et særskilt Aftryk af en Artikel om Vaisenhusets Forhold til det engelske Bibelselskab, med Anmodning om, at disse Exemplarer maatte blive omdeelte til Landssthingets Medlemmer. Omdelingen har fundet Sted.

Den første Sag paa Dagsordenen var: Anden Behandling af Forslag til Lov, hvorved Retten til Bortforpagtning af Fæstegaarde efter Forordningen 15de Juni 1792 § 11 nærmere bestemmes og begrundes m. v.

(1ste Behandling findes i Tidenden Sp. 134 ff, Lovforslaget i Tillæg A. Sp. 1455—56, den af Udvalget afgivne Betænkning i Tillæg B. Sp. 291—304).

De af Udvalget stillede Vædringsforslag findes aftrykte i Betænkningen. Andre Vædringsforslag vare ikke fremkomne.

Formanden: Som de Herrer ville vide, har Udvalgets Fleertal deelt sig i et Fleertal og et Mindretal. Jeg skal først sætte det af Udvalgets Fleertal principalt stillede Vædringsforslag tilligemed Lovforslagets Paragrapher og dets Titel under Forhandling. Saafremt dette Vædringsforslag ved Afstemningen bliver vedtaget, vil Sagen derved være afgjort, og der vil da ikke kunne forhandles og stemmes over de Forslag, der ellers foreligge, hvorimod det Modsatte naturligtvis vil blive Tilfældet, hvis Fleertallets Forslag ikke vedtages, idet de øvrige Vædringsforslag da ligeledes ville komme under Forhandling sammen med Lovforslagets Paragrapher og, naar Forhandlingen er sluttet, til Afstemning tilligemed disse paa sædvanlig Maade.

Lehmann: Det Vædringsforslag, der er sat under Forhandling, hidrører ikke fra mig,

men jeg har med stor Fornøielse sluttet mig dertil, fordi det er min Overbeviisning, at det er et meget tjenligt Middel til at føre til et meget gavnligt Formaal. Det kommer altsaa ved Bedømmelsen af dette Vædringsforslag an paa, hvilket det Formaal er, som man opstiller, og hvorvidt det Middel, som her foreslaaes, er skikket til at føre til det, der tilsigtes. Fleertallet har nu i meget faa Ord betegnet det egentlige store Formaal ved Ordningen af vore Landbosforhold, som jo have beskæftiget Danmark nu i omtrent et Aarhundrede, og som efter Grundlovens Udgivelse have udfyldt saa stor en Plads i vore Overveielser og Beslutninger, som det, at den Dag maatte oprinde, da Sorden i Danmark er ligesaa fri som Folket, saaledes at Enhver kan disponere over sin Jord, lægge sammen og stykke ud, drive den selv eller leie den bort, aldeles som han selv vil. Men dette Maal kan efter min Overbeviisning først naaes, efterat vi have gjort det sidste Skridt paa den Udviklingsbane, ad hvilken den danske Lovgivning i det sidste Aarhundrede har bevæget sig, nemlig naar al den Bondejord, der er undergiven Fæstetvang, er gaaet over til fri Selveiendom eller, hvad der jo i alle disse Forhold maa stilles ved Siden deraf, til Arvesæfte med Ret til at sælge og pantsætte. Der har ganske vist i Slutningen af forrige Aarhundrede været Spørgsmaal om at gaae andre Veie, og det er noksom bekjendt, at i næsten alle europæiske Stater har en lignende Opgave som denne foreligget, og at man har søgt at løse den paa forskjellig Maade; men hos os har man allerede saa tidligt slaaet ind paa at ville bevare Fæstegodsset som et Elags Stamhus, om jeg saa maa kalde det, for Bondestanden og føre det derhen, at Fæsterne kunne faae fuld Raadighed derover, at det efter min Overbeviisning vilde være taabeligt nu at slaae ind paa andre Veie. Der kan altsaa efter min Mening — og jeg troer at turde sige dette paa Alles Vegne — ikke være Spørgsmaal om at komme ud over dette Forhold ved at hæve Fæstetvangen; der haves kun een Udvei, nemlig en fuldkommen fri Selveiendom for Alt, hvad der nu er bundet. Jeg skal, efterat denne Sag nu har været be-